

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ VALDYMO
ĮSTATYMO NR. XI-1807 2, 3, 4, 5, 6, 18, 22, 30, 39, 43-2 IR 43-3 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ
VALDYMO ĮSTATYMO NR. XI-1807 1, 2, 5, 6, 43 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO PROJEKTO
(toliau – Projektas)
IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 43-2, 43-3 STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO 9 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – Lydintysis projektas)
(toliau kartu – Įstatymų projektai)
(TAP-22-205) (22-2357)**

Nr.
Vilnius

Įvertinę Įstatymų projektų atitiktį įstatymams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Teikime Vyriausybei nurodyta, kad Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo (toliau – VIIVĮ) pakeitimu (I etape) siūloma tobulinti VIIVĮ, įteisinant privačių duomenų centrų ir debesijos paslaugų naudojimą, papildant tapimo Saugiojo tinklo naudotojais kriterijus ir kitus, su tuo susijusius dalykus (šis projektas 2022 m. vasario 23 d. Vyriausybės nutarimu Nr. 151 pasiūlytas Seimui įtraukti į Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programą), o jau II etape – VIIVĮ bus dėstomas nauja redakcija. Tokio modelio pasirinkimas neatleidžia teisės akto projekto rengėjo nuo Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintų teisėkūros principų laikymosi, t. y. turi būti laikomasi teisėkūros *sistemiškumo* principo, reiškiančio, kad *teisės normos turi derėti tarpusavyje ir teisėkūros aiškumo* principo, reiškiančio, kad *teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas*. Įstatymo projekte siūlomu teisiniu reguliavimu šių principų nesilaikoma – nauja redakcija dėstomas VIIVĮ 2 straipsnis, kuriame nustatytos pagrindinės VIIVĮ sąvokos, tačiau jų vartojimas kitose VIIVĮ nuostatose (net ir susijusiose) neperžiūrimas, tas pats ir dėl Projekto 3–5 straipsniuose keičiamos valstybės institucijų kompetencijos, pvz.,:

1.1. Projekto 1 straipsniu keičiamo VIIVĮ 2 straipsnio 1 dalyje įvestą „duomenų“ sąvoką, kuri yra *struktūrizuota informacija, įskaitant asmens duomenis*, siūlome tikslinti ir loginiu aspektu – tai lyg informacija, kurią sudaro ir asmens duomenys, o jos nustatymas įveda ir teisinį neaiškumą ir dviprasmiškumą, nes kitose VIIVĮ nuostatose atskirai išskiriamos sąvokos „duomenų“ ir „informacijos“ (bet kokios informacijos, t. y. apima ir struktūrizuotą informaciją) kaip atskiros

sąvokos. Be to, VIIIVĮ 2 straipsnio 1 dalyje nėra apibrėžtas su duomenimis numatomo atlikti veiksmo „interpretuoti“ turinys, todėl neaišku, ką šis veiksmas apima.

1.2. Projekto 1 straipsniu keičiamo VIIIVĮ 2 straipsnio 19 dalyje keičiant „valstybės informacinės sistemos“ apibrėžtį paliekama išimtis „teisės aktų nustatytoms funkcijoms, išskyrus vidaus administravimą, atlikti“ (tas pats nustatyta ir kitose nuostatose, pvz., VIIIVĮ 30 straipsnio 1 dalyje), tačiau Projekto 2 straipsniu keičiamo VIIIVĮ 3 straipsnio 4 punkte, kuriame nustatyta viena iš valstybės informacinių išteklių rūšių, siūloma nustatyti, kad duomenys, kuriuos valdo institucija, atlikdama *vidaus administravimo funkcijas*. Siūlome tikslinti arba pagrįsti siūlomą teisinį reguliavimą.

1.3. Atliekant Projekto 1 straipsniu keičiamo VIIIVĮ 2 straipsnio 27 dalies keitimą, susijusį su Reglamento (ES) 2016/679 nuostatomis, siūlome peržiūrėti ir kitas VIIIVĮ nuostatas (pvz., VIIIVĮ 1 straipsnio 6 dalis).

1.4. Projekto 3 straipsniu keičiama VIIIVĮ 4 straipsnyje nustatyta Vyriausybės kompetencija, tačiau kitų VIIIVĮ nuostatų, susijusių su šiomis nuostatomis nesiūloma keisti, pvz., VIIIVĮ 7 straipsnio 2 dalyje nustatytos Valstybės informacinių išteklių valdymo tarybos kompetencija (teiks pasiūlymus ir rekomendacijas Vyriausybei tais klausimais, kurie iš Vyriausybės kompetencijos išbraukiami); VIIIVĮ 9 straipsnio 1 dalyje, kurios Projekte nesiūloma keisti, nurodyta, ką Vyriausybė nustato, tačiau Projekto 3 straipsniu keičiamame VIIIVĮ 4 straipsnyje šios kompetencijos atsisakoma ir kita. Taip pat ir dėl kitų institucijų keičiamų nuostatų, susijusių su jų kompetencija, pvz., su Projekto 5 straipsnio 2 dalimi keičiamo VIIIVĮ 6 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostata turi būti derinamas VIIIVĮ 13 straipsnis ir kita. Taigi, Siekiant VIIIVĮ nuostatų suderinamumo turi būti kečiami ir kiti susiję VIIIVĮ straipsniai arba Vyriausybės ir kitų institucijų kompetencijos nuostatų (Projekto 3 – 5 ir kiti straipsniai) keitimas atidedamas II etapui kai VIIIVĮ bus dėstomas nauja redakcija.

Dėstant Projekte Vyriausybės kompetenciją taip pat pasigendama dėstymo nuoseklumo ir tikslumo, nes Projekto 3 straipsniu keičiamo VIIIVĮ 4 straipsnyje nustatytos dvi Vyriausybės funkcijos (be to, kaip baigtinis sąrašas), susiję su teisės aktų priėmimu, nors ir kituose tiek Projektu keičiamose VIIIVĮ nuostatose (pvz., Projekto 6 straipsniu keičiamo VIIIVĮ 18 straipsnio 3 dalis, Projekto 8 straipsniu keičiamo VIIIVĮ 30 straipsnio 3 dalis), tiek nekeičiamose (pvz., 19 straipsnio 3 dalis, 23 straipsnio 1 dalis, 25 straipsnio 5 dalis), taip pat nurodyti Vyriausybės priimami teisės aktai.

Taip pat siūlome vertinant galimas alternatyvas, kas turėtų priimti vieną ar kitą VIIIVĮ įgyvendinamąjį teisės aktą ir jį įgyvendinti, siūlome prioritetą teikti tam, kad sprendimai būtų įteisinami kuo žemesnės teisinės galios teisės aktuose, nes vadovaujantis Viešojo administravimo

įstatyme įtvirtintu subsidiarumo principu, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami žemiausiu efektyvumą galinčiu užtikrinti viešojo administravimo sistemos lygmeniu. Jeigu tam tikras sprendimas gali būti priimtas pagal teisės aktų suteiktus įgaliojimus ministro įsakymu ar kitu teisės aktu, siūlytina atsisakyti, kad šį sprendimą turi priimti Vyriausybė, pvz., kai dėstomas teisinis reguliavimas vertintinas kaip žinybinio pobūdžio, gana smulkmenišką, nustatantis konkrečius veiksmus, kurie turi būti atliekami, detalus, kad dėl jo būtų reikalingas atskiras Vyriausybės nutarimas ir kita (pvz., VIIIVĮ 7 straipsnio 1 dalis).

1.5. Projekto 1 straipsniu keičiamo VIIIVĮ sąvokų keitimas neapsiriboja vien tik paties VIIIVĮ peržiūra, nes būtina šių sąvokų vartojimą peržiūrėti ir kituose įstatymuose, pvz., Administracinių nusižengimų kodekso 552 straipsnyje, Kibernetinio saugumo įstatyme ir kt.

1.6. Daug pastabų dėl Projekte keičiamų VIIIVĮ sąvokų ir kitų aspektų pateikė ir suinteresuotos institucijos (ministerijos, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija ir kitos), tačiau teikime Vyriausybei nurodyta, kad jos nevertintos, nes jos nesusiję su Projekte siūlomu teisiniu reguliavimu. Tačiau vien tai, kad siūloma šias VIIIVĮ nuostatas keisti – parodo, kad tai susiję su siūlomu teisiniu reguliavimu, o ir jų nekeičiant – turi atitikti galiojantį teisinį reguliavimą, kad nebūtų sukurtas prieštaringas įstatyminis teisinis reguliavimas. Atsižvelgdami į tai, siūlome pakartotinai įvertinti suinteresuotų institucijų pastabas ir pašalinti Projektu siūlomus teisinio reguliavimo prieštaravimus. Projektas turėtų būti suderintas su šiomis institucijomis darbo tvarka ir tik nepavykus jų suderinti – Vyriausybei teikiama derinimo pažyma, kurioje būtų išdėstyti tokio neatsižvelgimo motyvai. Be to, Lydintysis projektas pateiktas Vyriausybei nederintas su suinteresuotomis institucijomis, todėl jis Vyriausybėje galėtų būti svarstomas tik jį suderinus Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 (toliau – Vyriausybės darbo reglamentas), nustatyta tvarka.

Siekiant, kad nereikėtų VIIIVĮ dėstyti nauja redakcija, pirmiausia siūlome Įstatymo projekto 1 straipsnyje atsisakyti VIIIVĮ 2 straipsnio dėstymo nauja redakcija – keičiant ar pildant tik tomis sąvokomis, kurios reikalingos įgyvendinant Įstatymo projektą aiškinamajame rašte užsibrėžtus tikslus. Tačiau pakeitus šias sąvokas, jų vartojimas turi būti peržiūrėtas visame VIIIVĮ.

2. Projekto 1 straipsniu keičiamo VIIIVĮ 2 straipsnio 5, 8 dalyse, Įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamo VIIIVĮ 3 straipsnio 4 punkte ir kitose nuostatose vartojama „*kitų* informacinių sistemų“ sąvoka, tačiau sąvokose apibrėžta tik „valstybės informacinių sistemų“ sąvoka (19 dalis), todėl siekiant teisinio aiškumo siūlome atskleisti ir šią VIIIVĮ vartojamą sąvoką, aiškiai nurodant, ką ši sąvoka reiškia (apima). Taip pat siekiant teisinio aiškumo turėtų būti atskleistas ir kitų vartojamų

naujų sąvokų turinys (pateikti apibrėžimai) arba papildytas Projekto 1 straipsniu keičiama VIIIVĮ 2 straipsnio 27 dalis, nurodant, kur šios sąvokos apibrėžtos ar vartojamos.

3. Projekto 2 straipsniu keičiamo VIIIVĮ 3 straipsnio 4 punkte nustatyta, kad šiame punkte minimų informacinių sistemų, t. y. valstybės informacinių sistemų arba kitų informacinių sistemų, steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarką *nustato Vyriausybės įgaliotos institucijos*, tačiau pagal galiojantį teisinį reguliavimą šią tvarką dėl valstybės informacinių sistemų yra *patvirtinusi Vyriausybė* (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimu Nr. 180 „Dėl Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“). Siūlome šį keitimą pagrįsti Įstatymų projektų aiškinamajame rašte ir šio rašto 12 punkte nurodyti poreikį keisti šį Vyriausybės nutarimą.

4. Projekto 4 straipsniu keičiamo VIIIVĮ 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte siūlome atsisakyti perteklinių žodžių „ir rengia“, nes jei nurodytus siūlymus teikia – tai juos ir rengia (taip pat ir Projekto 5 straipsnio 2 dalyje keičiamo VIIIVĮ 6 straipsnio 2 dalies 1 punkte). Taip pat atsižvelgiant į šio straipsnio pakeitimus turi būti tikslinamas Įstatymų projektų aiškinamojo rašto 12 punktas, kuriame turi būti nurodyti visi ekonomikos ir inovacijų ministro priimami teisės aktai.

5. Projekto 4 straipsniu keičiamo VIIIVĮ 5 straipsnio 3 dalyje apibrėžiant Teisingumo ministerijos kompetenciją nurodytas tik įstatymų projektų derinimas, o norminių Vyriausybės nutarimų projektų derinimas nenustatytas. Atsižvelgiant į tai, kad derinant tik įstatymų projektus neįmanoma tinkamai formuoti valstybės politikos registrų teisinio reguliavimo srityje, o ir atsižvelgiant į vis kylančias registrų teisinio reguliavimo problemas, siūlome papildyti VIIIVĮ 5 straipsnio 3 dalį, nustatant, kad su Teisingumo ministerija derinami ne tik registrų veiklą reguliuojančių įstatymų, bet ir registrų nuostatų bei kitų norminių teisės aktų, reguliuojančių registrų veiklą, projektai.

6. Projekte nurodant keičiamo VIIIVĮ įgyvendinamuosius teisės aktus, siūlome nerašyti tikslų pavadinimų. Tikslaus pavadinimo įrašymas VIIIVĮ gali riboti įgyvendinamojo teisės akto nuostatų turinį (turinys turi atitikti pavadinimą). Be to, kai kuriose keičiamo VIIIVĮ nuostatose nurodyti netikslūs pavadinimai (pvz., juose vartojami trumpiniai, nors rašomas kaip pavadinimas (didžiąja raide) pvz., keičiamo VIIIVĮ 43² straipsnio 8 dalis).

7. Dėl Projekto 10 straipsniu keičiamo VIIIVĮ 43² straipsnio:

7.1. Pirmiausia siūlome tikslinti šio straipsnio pakeitimo tikslą. Įstatymų projektų aiškinamojo rašto 1 punkte nurodyta, kad „šį pakeitimą lėmė situacija, kai, Valstybės kontrolei nesuteikta teisė būti Saugiojo tinklo naudotoja, nors ši institucija atlieka valstybės informacinių išteklių būtinų gyvybiškai svarbioms valstybės funkcijoms atlikti ir mobilizacinėms užduotims vykdyti, valstybinį auditą“. Atsižvelgiant į tai, kad VIIIVĮ 43² straipsnio 2 dalyje turi būti nustatyti

objektyvūs kriterijai, kuriuos atitinkančios institucijos įrašomos į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą, o ne bandoma kriterijų priderinti prie konkrečios institucijos, Įstatymų projektų aiškinamajame rašte turėtų būti pateiktas pagrindimas, kodėl iškilo būtinybė papildyti nauju kriterijumi, nes vien tai, kad daugiau institucijų įgytų teisę naudotis Saugiojo tinklu – nėra tinkamas argumentas (reikėtų nurodyti, kodėl iškilo toks poreikis ir pan.) ir kodėl pasirinktas būtent toks kriterijus, kaip siūloma nuostata bus įgyvendinta (t. y., kas vertins ir nustatys, kad institucijos funkcijoms atlikti būtina naudotis Saugiojo tinklo infrastruktūra ir pan.) ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

7.2. Šiame straipsnyje vartojamos sąvokos „kibernetinio saugumo paslaugos“, „kibernetinio saugumo priemonės“, „Saugiojo tinklo infrastruktūra“ ir kitos, kurių turinys neatskleistas (neapibrėžtas) nei VIIĮ, nei Projekto 1 straipsniu keičiamo VIIĮ 2 straipsnio 27 dalyje nurodytuose įstatymuose, todėl siūlome tikslinti.

7.3. Siekiant išvengti skirtingo interpretavimo taikant VIIĮ nuostatas siūlytina jame suderinti vartojamas sąvokas su kituose įstatymuose apibrėžtomis (vartojamomis) sąvokomis, pvz., „mobilizacijos užduočių“ sąvoką su Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatyme apibrėžta sąvoka „valstybinė mobilizacinė užduotis“ ir kt.

7.4. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą *Krašto apsaugos ministerijos teikimu tvirtina Vyriausybė*, tačiau jį peržiūri *Vyriausybė ar jos įgaliota institucija* ir prireikus *inicijuoja* jos pakeitimus. Siūlome tikslinti, suderinat šias nuostatas.

8. Dėl Projekto 11 straipsniu keičiamo VIIĮ 43³ straipsnio:

8.1. Projekto 1 straipsniu keičiamo VIIĮ 2 straipsnio 2 dalyje siūloma nustatyti, kad „duomenų centras – *patalpos*, skirtos informacinių technologijų struktūrai laikyti“, todėl siūlome įvertinti ar Projekto 11 straipsniu keičiamo VIIĮ 43³ straipsnyje vartojimas sąvokos „duomenų centrai“ tiek šio straipsnio pavadinime, tiek turinyje yra tinkamas, t. y. šiame straipsnyje nustatytas teisinis reguliavimas yra susijęs tik su patalpomis.

8.2. Keičiamo VIIĮ 43³ straipsnio 1 dalyje *prievo*le valstybės informacinius išteklius laikyti valstybiniame duomenų centre siūloma nustatyti tik tiems Saugiojo tinklo naudotojams, kurie valdo ypatingos svarbos ir svarbius valstybės informacinius išteklius. Saugiojo tinklo naudotojams, kurie valdo vidutinės ir mažos svarbos valstybės informacinius išteklius, suteikiama *teisė* jų valdomus išteklius laikyti Europos Sąjungos valstybėse narėse, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir (arba) Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos (NATO) valstybėse narėse esančiuose duomenų centruose (toliau – tarptautiniai duomenų centrai) ir Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodyta, kad tarptautiniai duomenų centrai turės atitikti valstybiniams duomenų centrums keliamus techninius ir organizacinius reikalavimus. Tačiau Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nepateiktas numatomo teisinio reguliavimo priemonių pagrindimas, todėl neįmanoma įvertinti jų

pagrįstumo. Nenurodyta, kas lėmė tokio teisinio reguliavimo pasirinkimą, kokias teigiamas pasekmes sukels, kaip tai siejasi su Įstatymų projektų aiškinamajame keliamais tikslais ir kaip, kokiomis priemonėmis bus užtikrintas tarptautinių duomenų centrų atitikimas valstybiniais duomenų centrams keliamiems techniniams ir organizaciniais reikalavimams ir kt.

8.3. Pagal Projekto 1 straipsniu keičiamo VIIĮ 2 straipsnio 22 dalį valstybės informaciniai ištekliai yra ne tik informacija ir duomenys, kuriuos valdo institucijos, atlikdamos teisės aktų nustatytas funkcijas ir apdorojami informacinių technologijų priemonėmis, bet ir *juos apdorojančių informacinių technologijų priemonių, visuma*. Pagal šio straipsnio 8 dalį informacinės technologijų priemonės yra informacinių technologijų infrastruktūra ir sisteminė ir taikomoji programinė įranga, užtikrinanti registrų ir valstybės ar kitų informacinių sistemų veikimą, organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų valstybės informaciniams ištekliams, įgyvendinimą. Atsižvelgiant į tai, neaišku, kaip bus įgyvendintos Projekto 11 straipsniu keičiamo VIIĮ 43 straipsnio 2, 4 dalių nuostatos, pagal kurias valstybiniuose duomenų centruose turės būti laikomos ir informacinių technologijų priemonių kopijos.

8.4. Analogiškai kaip VIIĮ apibrėžta „valstybinių duomenų centrų“ sąvoka, manome, kad siekiant teisinio aiškumo turi būti apibrėžta vartojama sąvoka „Europos Sąjungos valstybėse narėse, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir (arba) Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos (NATO) valstybėse narėse esantys duomenų centrai“ ar bent jau atskleistas jos turinys. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodyta, kad tai privatūs duomenų centrai, tačiau Projekte tai nenustatyta.

8.5. Keičiamo VIIĮ 43³ straipsnio 1 dalyje siūloma nustatyti, kad Valstybinių duomenų centrų sąrašas *tvirtinamas Vyriausybės* ar jos įgaliotos institucijos ir *skelbiamas jų interneto svetainėje*. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Konstitucijos 95 straipsnio pirmąją dalį Vyriausybė valstybės valdymo reikalus sprendžia posėdžiuose visų Vyriausybės narių balsų dauguma *priimdama nutarimus*, kurie pagal Teisėkūros pagrindų įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 9 punktą yra Teisės aktų registro objektas, t. y. jame skelbiami. Atsižvelgdami į tai, siūlome šią nuostatą tikslinti, pvz., esant galimybei atsisakant, kad šį sąrašą tvirtintų Vyriausybė.

8.6. Siekiant teisėkūros ekonomiškumo ir teksto glaustumo, siūlome keičiamo VIIĮ 43³ straipsnio 1–4 dalyse nurodytus įgyvendinamuosius teisės aktus apjungti ir išdėstyti vienoje dalyje (pvz., šio straipsnio gale), o ir šio straipsnio 2–4 dalyse nurodant Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintus reikalavimus duodama nuoroda į šio straipsnio 1 dalį yra nekorektiška, nes šioje dalyje nurodyti reikalavimai yra skirti valstybiniais duomenų centrams. Taip pat tikslintinas Įstatymų projektų aiškinamojo rašto 12 punktas, kuriame nėra nurodyto teisės akto, kuriame būtų nustatyti reikalavimai tarptautiniams duomenų centrams.

8.7. Šio straipsnio 6 dalyje išdėstyta nuostata yra bendra VIIIVĮ norma, o ne šio straipsnio reguliavimo dalykas, nes joje dėstoma bendra nuostata dėl *asmens duomenų* saugumo nesiejant su šiame straipsnyje reguliuojamais teisiniais santykiais, todėl siūlome tikslinti. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad nuostata dėl *asmens duomenų* tvarkymo išdėstyta VIIIVĮ 1 straipsnio 6 dalyje, kuri taip pat turėtų būti keičiama atsižvelgiant tiek į Projekte siūlomą teisinį reguliavimą, tiek į Europos Sąjungos teisės aktus.

9. Siūlome įvertinti, ar Projekto 11 straipsniu pakeisto VIIIVĮ 43³ straipsnio įgyvendinamieji teisės aktai turės būti priimti, kaip ir kiti įgyvendinamieji teisės aktai, t. y. iki 2022 m. gruodžio 31 d., priešingu atveju – reikėtų tikslinti Projekto 12 straipsnį.

10. Įstatymų projektų aiškinamojo rašto 7 punkte nurodyta, kad „sudarius prielaidas tam tikrus valstybės informacinius išteklius arba jų kopijas laikyti privačiuose duomenų centruose, bus užtikrinamos *konkurencingos sąlygos* duomenų centrų paslaugų rinkoje bei galimybė duomenų centrų paslaugas įsigyti palankiausiomis sąlygomis“. Atsižvelgdami į tai, kad Projekto nuostatos susiję su konkurencijos klausimais, Įstatymų projektus siūlome suderinti su Konkurencijos taryba.

10. Atkreiptinas dėmesys, kad vadovaujantis Seimo statuto 135 straipsnio 5 dalimi ir siekiant tinkamai įgyvendinti šios išvados 1 pastaboje nurodytus teisėkūros principus, kiti *Seimo priimami* teisės aktų projektai dėl galiojančių teisės aktų pakeitimo, kuriuos būtina priimti, priėmus teikiamą projektą, *teikiami kartu su įstatymo projektu*. Atsižvelgiant į tai, kartu su Įstatymų projektais turėtų būti teikiamas Vyriausybei ir Vyriausybės darbo reglamento nustatyta tvarka suderintas Įstatymų projektų aiškinamojo rašto 9 punkte nurodytas Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo projektas ir esant poreikiui kitų įstatymų pakeitimų projektai, kurių pakeitimai gali sąlygoti ir tai, kad bus būtina su jais suderinti ir Projektu keičiamą VIIIVĮ. Atitinkamai turėtų būti tikslinamas ir Įstatymų projektų aiškinamojo rašto 9 punktas.

11. Įstatymo projektas ir Lydintysis įstatymo projektas tikslintinas atsižvelgiant į teisės technikos reikalavimus, pvz., Įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamo VIIIVĮ 3 straipsnio 4 punkte atsisakytina pavadinimo „Vyriausybė“ trumpinio įsivedimo atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 112 punktą; Lydinčiojo įstatymo projekto antraštėje prieš formuluotę „9 straipsnio pakeitimo“ įrašytinas Nr. XIII-1871 (atitinkamai tikslintinas ir Vyriausybės nutarimo, kuriuo Įstatymų projektai teikiami Seimui, projektas, Įstatymų projektų aiškinamasis raštas) ir kt.

12. Įstatymų projekto aiškinamąjį raštą taip pat siūlome tikslinti ir šiais aspektais:

12.1. Šio rašto 3 punkte nurodyta, kad „Vyriausybė arba jos įgaliota institucija turi patvirtinti net keturis teisės aktus <...>, tačiau neaišku, kokias problemas sukelia kelių teisės aktų

tvirtinimas. Juo labiau, kad siekiant įstatymų peržiūros kompleksiskumo, teisėkūros ekonomiškumo, taip pat vengiant nepagrįstai didelio atskirų teisės aktų skaičiaus, atskirų fragmentiškų pakeitimų, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos priimami *įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai turėtų būti kodifikuojami* pagal konkretų įstatymą, įgyvendinamo įstatymo reguliuojamų santykių pobūdį, t.y. dėstomi viename Vyriausybės nutarime (žr. pvz., Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimas Nr. 149, Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 496) ar ministro įsakyme.

12.2. Tikslintini šio rašto 12 punkte išvardinti teisės aktai, nes nurodyta, ką priima Vyriausybė, tačiau pagal Projektą – juos priims Vyriausybė ar jos įgaliota institucija (pvz., 1.6 ir 1.7 papunkčiuose). Taip pat turėtų būti stengiamasi nurodyti visus, su Projekto nuostatų įgyvendinimu susijusius įgyvendinamuosius teisės aktus.

12.3. Nors šio rašto 13 punkte nurodyta, kad Įstatymų projektams įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės, tačiau tokia nuostata kelia abejonių, nes duomenų ir įrangos laikymas užsienio valstybėse, o ne Lietuvos Respublikos valstybiniame duomenų centre, visgi gali pareikalausiti papildomų valstybės biudžeto lėšų. Taip pat šių lėšų reikės ir išplėtus Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą, nes pagal keičiamo VIIVĮ 43² straipsnio 6 dalį Saugiojo tinklo tvarkytojas užtikrina neatlygintiną standartinių paslaugų teikimą Saugiojo tinklo naudotojams. Išlaidos, patirtos dėl neatlygintinai teikiamų standartinių paslaugų, finansuojamos iš Saugiajam tinklui tvarkyti skiriamų valstybės biudžeto lėšų ir (arba) kitų teisės aktuose nustatytų finansavimo šaltinių. Atsižvelgdami į tai, siūlome pakartotinai įvertinti papildomų valstybės biudžeto lėšų poreikį ir suderinus su Finansų ministerija patikslinti Įstatymų projektų aiškinamojo rašto 13 punktą.

13. Atsižvelgiant į susiklosčiusią situaciją ir siekiant užtikrinti tinkamą atstovavimą Vyriausybei svarstant Įstatymų projektus Seime, siūlome patikslinti Vyriausybės nutarimo, kuriuo Įstatymų projektai teikiami Seimui, projekto 2 punktą jame išvardijant ne mažiau kaip du ekonomikos ir inovacijų viceministrus (nurodant, kokiam viceministrai negalint dalyvauti, koks viceministras atstovauja Vyriausybei).

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Aida Gritienė

Aida Gritienė, tel. +37070663839, el. p. aida.gritiene@lrv.lt